

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“ a vobis institutum ad eam olicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter (Az általalok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhhoz, 1895. március 6-án.)

Előfizetés árak:
1 évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Főszerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szent-István-tér 1.**
Egyes számok kaphatók: a dohánytözsékben.

Sztrájk és egyesülési jog.

Székesfehérvár, nov. 6.

A szociális kérdés, melyről csak néhány évvel ezelőtt is még azt gondoltuk, hogy nincs ma, már erjedésbe hozta az egész országot. Az új kormányának gazdag szociális programja folytán a szociális kérdés a képviselőház ülésén czentul napirenden lesz. A városi és megyei törvényhatóságok, gazdasági és kulturális cyletek is mind sürűbreen foglalkoznak vele, újságjaink és folyóirataink már rendes szociális rovatokat tartanak s így a bérmozgalmak érdekkörén kívülálló közönség érdeklődése is lassanként feléje fordul. Mint minden forrásban levő mozgalomnál, ugy ennél is a nagyközönség állásfoglalását legelőbbször nem határozott cylek döntenek el, hanem rokon vagy ellenzény, érdekel és nem utolsó sorban a kedvelőlapjaink véleménye. A közönségnek a szociálpolitikai kérdésekben való tájékozatlansága nagy baj, különösen most, az általános választói jog küszöbén, mikor szavazata révén majd mindenki gyakorolhat befolyást a törvényhozás irányára. De kétszeresen baj, ha azok sincsenek tisztában a kort mozgóató kérdésekkel, kik a nép bizalma folytán hivataly vannak a törvényhozás által a szociális mozgalom számára medret készíteni.

Tőlük joggal elvárhatjuk, hogy tisztában legyenek az egész mozgalom dinamikájával. Ehhez azonban nem elég a nyárspolgáriás életbölcesség, ehhez komoly tanulmány, európai látótkör és előítéletektől ment higgadt ítélőképesseg kell. Sajnos, ezeket a kvalitásokat nálkülözzük nem egy horvatiánál. Ha az eddigi, a szociális kérdések tárgyalásánál történt felszólalásokból és közbeszólásokból következtethetünk, úgy az mindenesetre szomorú világot vet az illető urak szociális ismereteire. Annál előnyösebben emelkednek ki ebből a szűrke milőből azok a képviselők, kik alapos tudással és meleg szízzel szólókat hozzá a fölvetett szociális kérdésekhez. Ezek közé tartozik első sorban *Giesswein* Sándor dr., az igazán kiváló szociálpolitikus. A néppárt, melyhez tudvalólag *Giesswein* dr. is tartozik, büszke lehet eddigi szociálpolitikai szereplésére. Az összes pártok között a néppárt ismerte föl először az új idők szükségleteit, neki van a legrégőbb szociális programja s aránylag a legtöbb szociálpolitikusa. Eddigél nem terjesztettek be szociális tartalnu indítványt vagy törvényjavaslatot, melyhez a néppárt hozzá nem szólt volna. S egy *Ernst* Sándor, *Csernoch* János és *Rakovszky* István szakszerű felszólalásai mindig figyelmet keltek s nem egy esetben vezérszerepet biztosítottak a pártnak. A mult szombati ülésen *Giesswein* Sándor szólat föl azon alkalomból, hogy több törvényhatóság a sztrájkjog törvényhozási uton való

rendezését kérte. Ezt ő is szükségesnek tartja, de elítéli a föliratoknak azon tendenciáját, melylyel a sztrájkjognak megszüntetésére törnek, mert ez „nem volna más, mint egy újabb rabszolgásgáznak megteremtése.“ Erdemes e beszéd vezető gondolataihoz néhány gondolatot tűzni, annyival is inkább, mivel a föntemlített városok föliratai a magyarországi közvélemény egy tekintélyes részének megnyilatkozása. En magas is akárhányszor hallottam egy-egy sztrájk alkamával: törvényt kellene hozni a sztrájk ellen.

Tagadhatatlan tény, hogy az erejének tudatára ébredt munkásosztály visszaél a sztrájkjogával. Többször alkalmazza, mint kellene s így lesz a sztrájk kétélű kardd, melylyel nemcsak a tőkét sebz, hanem önmagát is. Azonfelül a közjóra is veszélyes; tönkre teszi az amugy is csak tengődő kisiparunkat, veszélyezteteti gyáriparunkat, általános drágaságot idéz elő s így ismét csak a munkásosztályt is sújtja. Aki nem tud élni a jogával, attól el kell venni — így okoskodnak sokan. E véleményükben csak megerősíti őket a sztrájkok alkamával megnyilatkozó durva osztályöntudat, a munkások fanatikus gyűlölködő magatartása. A vallás- és hazaelenes törékvéseik. *Bernstein* a tisztultabb irányu német szociáldemokratáknak vezére mondotta: „van durva osztályöntudat is, mely közel áll a kasztszellemehez.“ Az bizonyos, hogy nincs az az ázsiai kaszt, amely nagyobb gyűlölettel és megvetésse

A név átka.

— A Fejérmegyei Napló tárcája. —

Irtá: **Vainicsek Béla.**

A rideg, poros és füstös irodának szűrke hangulatu s ugyanily kabátu napszámosai közé új ember érkezett: Majorosi Tibor, alig harmincöt esztendőös férfi. Gondör hajfűrtjei, művészi módra növesztett szakállá jócskán ösz volt s kedves modorával, szellemeskedő beszédével csakhamar mindenkinek rokonszenvét megnyerte s rövid idő múlva mindnyájan művészeprájának szóltották.

A dolog különben természetes vala és érthető. Hiszen az irodák szűrke embereinél, kik éves szokásaik szerint reggel nyolc óraker pontosan toppantak be a hivatalba s kettőig meg szakítás nélkül cgyfolytában szorgoskodnak s közben ásítognak, komymen föltünk valaki, aki még törődik magával: aki a hagyományos munkakabát helyett ferenczsefét visel, haját fésűli, szakállát gondozza, bajuszát meg éjjelre leköti. A hivatalban pedig olykor cigarettára gyujt, halkan egy-egy operadallamot dudolgat s gyakran élcelődik.

Az ítélet hamar kész és biztos: ime egy ember, ki kényszerűségből irnokoskodik s csak nem régóta, mert kevéssel ezelőtt még jobb napokat láthatott s különb társaságban foroghatott. Az érdekességet fokozza, hogy ő maga egyetlen szóval sem említi multját, nem panaszkodik és nem sóhajtozik s bohémmodra jól érzi magát azok között, kikhez a sors üldözte.

Ilyenformán Majorosi Tiborról csakhamar legendaszerű hírek keringtek s mint a hullám gyűrűi mind nagyobb s nagyobb területre terjed-

tek szét s e híreket az élesebb fantáziájú hivatalársak titokban „biztos adatokkal“ erősítették meg.

Mindenki kereste a barátságát s büszkén ment vele végig az utcán, társaságban pedig sokat adott véleményére s akár irodalomról, zenéről vagy festészetről volt szó, Tibor nézetét zivessen hallgatták volna. Majorosi azonban csöndes volt és szótalan s csupán mosolygott, mintha mondani akarná: őh csak beszéljétek, tanakodjatok; látom, keveset értetek a dologhoz s hiába is magyarázám.

S tényleg egyetlen szót sem szólt s ha már fölcsóltották, röviden jegyezte meg:

— Nem tartom olyan sikerült műnek. A kritika inkább udvarias volt, mint igazságos.

A társaság ilyenkor elhallgatott s nem egy gondolta magában: Majorosynak igaz van: magam is ezt gondolom, de nem merem kimondani, mert minden lap dicseréte ezt vagy azt a művet.

Olykor egyik-másik neki merészkedett s megkérdözte:

— Ugyebár kérem, bocsássa meg indiskreciómat, Majorosi Péter, a híres festőművész rokona kegyednek?

Tibor titokzatosan mosolygott, kissé el is pirult s mondá:

— Nem. En az erdélyi ágból vagyok, Péter a Szepességből.

Persze senki sem hitte. Azt gondolták: Bizonyára föllent; nem akarja, hogy megtudják nagy összeköttetéseit s hogy miként marad ennek dacára irnoki állásában. Hiszen pirulása is mutatja, meg a mosolya. Aztán el is szóla magát, mert keresztüven nevezte a festőművészt. Csak így: Péter a Szepességből. Biztos, hogy rokona. Más alkalommal arra voltak, kíváncsiak,

vajjon hát Majorosi Jánossal, a neves lírikussal van-e rokonságban.

Az előbbmondottak megisméltődtek s mindenki meggyőződött róla, hogy Tibor annak is rokona.

Lassan aztán elterjedt a hire, hogy Majorosi Tibor festeni is szokott, meg írni. Némelyik tudta is, hogy nyolc vagy tíz év előtt föltűnést keltett a téli tárlaton egyik képével, sőt nagyobb-szerű regénye is megjelent és Tibor már-már kényelmetlenül kezdte magát érezni a tömjénfűstben s kénytelen volt időnkint valamit a festészetről, zenéről irodalomról összeolvasni, hogy kellemetlen helyzetbe ne jusson.

A szerény, csöppigényű, modoros Tibor, aki eddig alig hallatott magáról, rövid idő alatt eszmélni kezdett. Tanulmányozni kezdte Majorosi Péter, a festő és János, az író életviszonyait; hinni kezdte, hogy ő tehetség s előkelő származásu, érezte, hogy tulajdonképen írni is tudna meg festeni, ha idejében kezd s lassankint szügerálta magának mindazt, a mit másoktól hallott s gondolkozóba esett, midőn hallotta maga körül a suttagást:

— Nagy ember lesz belőle; ezzel a tehetséggel, ismerettel, összeköttetéssel nem marad sokáig köztünk . . .

Azonban telt-múlt az idő, folytak az esztendőök s Majorosi Tibor még mindig az iroda unalmas légkörét szivta. Ha üresedés akadt, melőzték s más került a jobb állásba. Társai ilyenkor helyette is méltatlankodtak s mondogatták: — Hiába, bolondé a szerencse. A tehetség csak nehezen érvényesül.

És Tibor maga is elégedetlenkedni kezdett.

Mai lapunk 4 oldal.

00000619

tekintene egy másik osztályra, mint a mi szociáldemokratáink a kabátos emberre. Nekik mindenki ingyenélő, aki nem dolgozik ásóval és kapával, a szellemi munkát nem becsülik semmire.

Hát ez és még sok egyéb piszok, melyet a szociális ár fölszínre vet s melyet nagyrészt a szociáldemokrata szakegyletekből, a pártajtókból és a sztrájkintányokról hoz magával, nagy próbára teszi tárgyilagosságunkat, hogy benne ne csak romboló, vad elemet, hanem termékenyítő tényezőt is lássunk. De azért a fanatikus ellenféllel szemben sem szabad elveszítienünk higgadságunkat és igazságszeretletünket. Legyen bármilyen is az az a törvény vagy rendelet, melyet a sztrájk ügyében hozni fognak, annyi bizonyos, hogy nem szabad tullepnie a *moderamen inculpatae tutelae* elvét. Ha engem valaki akár vagyonban akár személyemben megtámad, nem szabad lelétnöm, ha másként is ártalmatlanná tehetem. Ha mégis megteszem bünt követek el és líkemen szárad egy ember élete. Ami bűn az egyénnel szemben, az még nagyobb bűn egész társadalmi osztályokkal szemben. Ha a munkások visszaélnék a szervezkedés és a sztrájk jogával, akkor tegyük lehetőtlenné a visszaélést, de ne bántsuk a jogot. Ezt elvenni semmiféle államnak és törvényhozó testületnek nem áll jogában, mert ez az embernek veleszületett joga, nem az államtól nyert és szerzet, hanem természeti jog. Mindenkinnek jogában áll egy jogos célnak — legyen az anyagi vagy szellemi — elérésére másokkal szövetekezni. Így a munkásoktól sem lehet elvitatni a jogot, hogy anyagi helyzetük javítására szakszervezetekben egyesüljenek. A modern gazdasági fejlődés ezt az egyesülést sürgeti is azon viszonyból fogva, mely munkás és munkaadó közt van.

Ez a viszony a szabad børszerződés alapul. A törvény egyenlőségnek nyilvánítja a szerződő feleket, szabad a vállalkozó; azt fogadja föl aki neki tetszik; szabad a munkás, annak és annyiért adja munkaerejét, akinek és amennyiért akarja. De ez a szabadság a munkásra nézve értéktelen, mert nem élhet vele, illuzóriusá teszi

Keményei szárnyait a sok szóbeszéd megnövesztette s már-már himni kezdte, hogy nagy dolgokra hivatott, hiszen mindent csak a tehetségéről, modorosságáról suttogett-beszélték s ime a jobb jövő sürű ködbe burkoltan marad és nem akar kibontakozni.

Majorosy Tibor hát — az évekkel ezelőtt föltűnést kelto új ember — lassankint hivatalnok lett a hivatalnokokkal, irnok az irnokokkal, ki nyolc órák pontosan beállit és nem szellemeskedik, nem futyörész operadallamokat, hanem szó nélkül, meggörcsült háttal rója egyik betűt a másik mellé s a ferencjózsef-kabatot is csupán azért viseli, mert viseltes, kopott, mint az illuzója s valahogyan utóvégre tönkre kell tenni.

Es lám, mihelyt Majorosy Tibor a többivel egyenlően robotoló, igavonó, savanyu arcu munkás lett, szerte foszlott minden nimbusza a tarsak előtt.

Kezdetben össze-összenéztek, vállalkat vönogatták, szemöldöküket huzogatták föl, mint a kik nem tudják, mi történhetett. Talán valamelyik gazdag nagybácsija nősült meg, kiül örökseget remélt, vagy egyéb csapás érte . . .

Idővel aztán ezt is megszokták s ma már szó sem esik róla s nincs, aki kérdezze, vajjon rokona-e Majorosy Péternek a festőnek, vagy Jánosnak a poétának, mert mindenki elhiszi, hogy nem az s csak nevetni tudnak rajta, hogy azelőtt egyiküknek sem jutott eszébe, hogy hiszen a Majorosy neve tulajdonképen magyarosított is lett.

Pedig biztosan az, különben nem szopogatná olyan élvezettel azt a hosszuszárú, szutykos cseréppipát, a melyekben négykrajcáros kapadohány füstölög s csavarja az orrukat.

a fizikai kényszer, a megélhetés szükségessége. A tőkés vállalkozó elvárhat, megvárhatja a kedvezőbb konjunkturát, az olcsóbb munkacérket, mert van miből megélnie. De nem így a munkás, ki mindennapi munkája után él. Ó nem várhat, neki el kell vállalnia a munkát bármilyen áron, még éhbéren is, ki van szolgáltatva a kereslet és kínálat változó esélyeinek és a jobbágyágnál is szorosaibb függésbe jön munkaadójával szemben. És ezen az állapoton az egyedüli munkás képtelen segíteni. De amire gyöngye az egyéni erő, azt kiviszi a szervezett erő. Százak és ezrek egyesített ereje hatalommá lesz, mely nem kénytelen többé szolgai megalázkodásban görnyedni munkaadója előtt, hanem követelheti azt amihez joga van: olyan bért, mely tisztességes megélhetést biztosít és melynek van olyan fegyvere, mellyel jogos követelését ki is vivhatja. Ez a fegyver a munkabeszüntetés vagy sztrájk.

Következetlenség és szükkeblőség a szabadságot és egyenlőséget törvénybe cikkelyezni és aztán jogtalanoknak nyilvánítani olyan törekvéseket, melyek a szabadságnak és jogegyenlőségnek érvényt is akarnak szerezni. A modern viszonyok között és a szabadbørszerződés alapján ezt másként elérni mint az egyesülési szabadság és a sztrájk-jog által nem lehet.

Sajnálatos dolog ugyan, hogy így rideg hatalmi kényszerök kerülnek egymással szembe, de a kölcsönös békének előföltétele, hogy a munkásság is hatalmi tényező legyen, mintán a tőke is az. A szervezkedés és a sztrájk joga az a munkásságnak, ami az államoknak az állandó hadsereg és az ágyuk . . . ezek biztosítékai a békének, mert csak ezek imponálnak a tőkének és szabnak határt hódítási vágyainak. Mindenesetre tökéletlen állapot, amint a szuronyok csak tökéletlen biztosítékai a békének. De épen azért van szükség a hatalmi tényezőkön kívül erkölcsiekre is. És épen itt van a nagy út, amely a szociáldemokráciát a keresztény szociálistáktól elválasztja. Az előbbi tisztán a hatalom álláspontjára helyezkedik s a hatalomra helyezi a jogot, illetőleg a hatalmat a joggal azonosítja, míg az utóbbi az Istentől adott jogra építi a hatalmat, a hatalom neki nem jog, hanem csak eszköz a jognak biztosítására. A szociáldemokrata szakszervezetek harci szervezetek, Kampforgánismen, míg a keresztény szociálisták szervezeti békesszervezetek, melyeknek feladata a kiváltott jogok nek megőrzése s harcok csak akkor kezdődhetnek, ha a munkások jogai veszélyeztetve vannak.

Hogy a tőke és munka közti harc ne foglaljon el hatalmi kérdéssé, és ne sülyedjen az ökoljog színvonalára, a törvényhozásnak kell gondoskodnia olyan törvény megalkotásával, mely lehetőtlenné tegye egyrésztől a szakszervezetek terrorizmusát és zsarnoki rémuralmat, de másrésztől a munkacérő kizárását és a bérzsurorát is.

Tehát a törvényhozás feladata nem lehetlenné tenni a sztrájkokat, hanem azokat a helyes mederbe terelni. Erre már majdnem az összes modern államokkal találunk mintákat. *Giesse-nien* különösen azon államok példájára utal, melyek az úgynevezett arbitrage-ok, a fakultatív vagy kötelező bíróságok létesítése által értek el szép eredményeket. Németországban most oda-irányul a szociálpolitikusok törekvése, hogy kötelező bértarifák föllállításával tőke és munka között lehetőleg tartós békét vagy legalább hosszabb fegyverszüneteket létesítsenek. Mi annyiban szerencsés helyzetben vagyunk, hogy a külföld tapasztalatait értékesíthetjük.

Azonban összes szociálpolitikai intézkedéseink csak úgy fognak eredményre vezetni, ha

szem előtt tartjuk azt, amire *Pieper* dr. a németországi katolikus *Arbeiterwohl* ezidei közgyűlésén figyelmeztetett: *Ne féljütek, hogy a modern munkásszervezetek hajtóereje nemcsak a jobb bér, a tisztességes megélhetés, hanem a munkásszervezetek egyenjogúsítása politikai, gazdasági társadalmi téren.*

Ertsük meg a modern ember pszichéjét, mely öntudatlanul bár, a munkásban is él, s melyet a szabad önrendelkezés s a szabad egyenlőség vágya éllet. Szünjék meg az uralkodó osztályok gyámkodása és vonjuk le végre az elvben elismert emberi méltóság összes gyakorlati következményeit.

Ez természetesen nem megy egyszerre, ez fokozatos fejlődésnek lesz az eredménye, de olyan fejlődésé, melyet mi elősegíthetünk és meg is akaszthatunk, de meg nem semmisíthetünk. *Bismark* megkísérelte és kraniotomiával akart segíteni a vajudó világnak fájdalmait, mikor a szociálista törvényt megalkotta s a szervezkedési jogot elkobozta. De kísérlete kudarcot vallott, mert a születendő jogrendnek kemény feje van, melyet még vastörvények sem tudnak összeroppantani.

Isten mentse meg bennünke a szociálpolitikai kraniotomusoktól.

Dr. Reichardt Tamás.

Székesfehérvár, nov. 6.

A létszámemelés. Lesz-e hát csakugyan és ha igen, milyen nemzeti vívmányok járnak ki érte? A mult hét végén már egészen komoly politikai körök is kezdtek fölteni ezt a kérdést. Hála Isten, ma már úgy látszik lekerült a napirendről. A régi Tiszapárt sajtója, aztán meg a haladók és szociáldemokraták kihasználják ugyanezt az alkalmat s itt-ott összejutkozásba hozták a lelkiismeretes politikusokat. Az U-g sietett a kétkedés konkolyát elhinteni, irván, hogy a koalíciós kormány stilusa a létszámelés kérdéssében: . . . „*átmosódó általánosságok, megkérdőztető kérelmek, bizonytalan esélyességök kultiválása.*” Mindezen azonban — ha nem volnánk novemberben, azt mondanók — csak amolyan tavaszi dér volt. Most már szerencsén túl vagyunk rajta. A belpolitikai látóhatár peremén oszladoznak a felhőgomolyagok, miután *Schönaich* hadügyminiszter lépése és nyilatkozata a létszám-szaporítás iránt, csak puhatólózásnak bizonyult, amely kudarcot vallott. Tökéletesen osztjuk a bécsi Zeit álláspontját: „*Die Rekrutenfrage erscheint verlag, und vor einer Militärkrise kann demzufolge überhaupt nicht gesprochen werden.*” (Quod erit demonstrandum. Majd a fejlemények, a koalíció további egészséges alkotásai révén. Ha pedig majd ujjal szóba talaj jönni a létszámemelés, akkor kell hogy ikinetlét legyenek a nemzeti kötelezésekre is.

A téglaszin lobogó alatt.

Székesfehérvár, nov. 6.

Hazállan bilangok Rákóczirol. — A szabad iskola. — Aranyosok.

A bögtöi „*Testvériség*” a bujdosók temetése kapcsán a következő förmedvényt adja le lapjában: *A hon-hazáffjunkt „delirium tremense.”* Szitják a szent házasszeretet kialvóféiben levő tüzet. Megkondulnak Magyarországon a fekete csücsclék összes ücska és új harangjai, hogy háladó isteni tiszteletre hívják e tejjel-mézzel folyó ország összes lakosait. Valahol Kiszáziában, Rodostó városában fényes, kacagányos emberek bolygatták meg a rég elhunyt zsidó örmények beomlott sírjait, hogy megkeressék a „nagy bujdosó” porladozó, vagy rég elpusztult csontjait. A „nagy” Rákóczi, Magyarország és Erdély leg-gazdagabb urának és fejedelmének — kinek egy-kori fénye néhány ezer rabszolga, azaz dehogy,

jobbágyverejtékéből került ki — csontjai legyenek ezek, melyeket nagy fénnnyel, pompával, szép beszédekkel stb. helyeznek el majd a kassai székesegyházban. Amerre elviszik majd e szegény örmény csontjait, kacagányos zsoldosok állnak sorfalat véges végig egész Magyarországon; nyomorult páriák ezek, kiknek sallangos, zsinóros, arany mentéjük alól a magyar nép nyomorultán piszkos, rongyos ruházata tűnik elé. Amerre elviszik e szent ereklyéket, végig meggyújtják majd az örömtűzek hosszu, megszámlálhatatlan sorait, hogy a gomolygó füstben, harangzugás közepett berobogó vaskocsi ne lássa a Potemkin-falvak egyformára meszelt geometriai alakjait és ne hallja a kerek alá kerülő, reg elhullott kurucvitézek csontjainak ijesztő ropogását és az eleven csontvázak éhségtől vacogó remegését. Ki volt tehát ez az ember, hogy még halála után századok múlva is vissza merészel jönni ide ebbe az országba, melynek minden göröngye az általa kiontott vérről van megáztatva? A szabadság embere ő, kiálják páthosszal az emberek, azok tudniillik, kiknek minden szavuk csengő ércre változik, a kapitalista társadalom fizetett emberei ezek, kik időközben fel-fel turkálják a hazaszeretet piszkos oltárán lerakodott évszázados undok szemetet, hogy fénye mellett eljászassák a szabadságszeretet háborzongató komédiáját. — De hagyjuk e szép szavakat, előtűnik szomorú tények állanak. Míg a magyar nemzet, a pártkikk emberei ünneplik e rég el porladt csontváz hazajövetelét, míg a nemzeti vagyont bőkezűen pazarolják fényes diszmenetekre, lukullusi lakomákra, míg a fekete nyomort álnokul eltakarják a piros-fehér-zöld rongyok mögé s a diszgyűk durranása elfojtja a gyárak, a bányák, e modern börtönök lakóinak jajkiáltását, míg az „urak“ fáradtságos munkánk kereseményeit, izzadságtól szagló gyümölcseit egy nyomorult csontváz ünneplésére fecsereplik, a kórházak és a nyomorult munkásviskók mélyéből ezrenként szállítják ki a tuberkulózis, e modern pestis, szomorú áldozatait. — Hiába esdekelnék tudósaink, hiába könyörögnek filantropusaink, hiába mutatnak rá azon bennünek fenyegető veszélyre — ezen közömbös hiénák, kik nyomorult csontvázra milliókat költenek, az élők ezen szenvedő százazeire különböző nembánomsággal tekintenek. 77923 csontváz, a mult év tüdőbetegjeinek száma kíséri majd a nagy bujdosót fényes ünneplés utjában végig Magyarországon s ahinck majd az özvegyek és árvák százzeire állítanak majd sorfalat, melyek között elvesznek majd a sallangos zsoldosok disznagyarjai. — Még mindig nem elég! A nagy magyar szabadság klasszikus harcosának ünneplésére még oda adjuk az Amerikába vándorolt, kiűzött magyarok százzeireit — mit? millióit! — Valóban a magyar nemzet intéző elemeinek delirium tremense elérte tetőfokát. De a champagner üvegek durranása nem fogja elnyomni csatakiáltásunkat. Hadd ülje a kapitalista társadalom piszkos orgiáit. Mi felélni fogunk erre.”

— Valóban, akik így irnak, azok nem emberek! Hazatlan bitangok. Rákóczi hiénái. Ezek a bögöttek, akiknek gyalázatos merénylete ellen még a józanabb gondolkodású szocialdemokráciának is tiltakoznia kell, mindenképen érdemessé a golyóra s érettek az akasztófára.

Legutóbbi számunkban kiválóan értékes közlemény foglalkozott a *szabad iskolák* ügyével. Hogy mennyire igaz teóriákat szegez le, éleken illusztrálja a praksist. Evégre el kell olvasni a vörösek vezérorganumát. A *pécsi* szabadiskoláról cikkezve a napokban, dühös örömmel zengi a szocialdemokraták nagy Mogulja, hogy „Pécsett, a klerikalizmusnak, a hűbéri és kapitalista társadalmi szellemnek, tehát az *idejűkkel mult babonáknak és igazságtalanságoknak* egyik dunántúli gócpontjában a tudásnak és társadalmi igazságosságnak alapköveit szándékozik lerakni.“ No lám! Mily magasztos hivatásuk van a mi demokratáinknak. „Es a reakció, a klerikalizmus védő-várában urrá lesz a szabad tudomány szelleme.“

Tudjuk nagyon jól, micsoda tabor áll a szakszervezetek mögött. Hiszen olvassuk, hogy „a pécsi *szabadgondolkodók* társasága“ alapította meg a szóbanforgó szabad iskolát. Érezzük ebben a mozoglásban a páholyokból fujdogáló szellőt,

mely az amugy is vigyázatlanul alvó nagyközönséget még tompább álomba szenderíteni készül. Résen legyünk. Dolgozzunk mi is városról-városra. Ugy, amint ezt tanulságos cikkünk már elmondotta.

A szociális küzdelem hullámverése egyre több aranyat mos ki az iszapból. A szocialdemokrácia helyenkint s időközönként újabbán már egyenesen a mélybe s ezért mindenkire nézve egyformán tűrhetetlené válik ugyan, azonban és épen ezért egyre több oázisa tamad a vörösek Szaharájában a keresztényszocializmusnak. Látjuk ezt Székesfehérváron is. A keresztényszocialis munkásegységet kélebén alakult *éplőmunkás-szakszervezet* az alakulás pillanatában mindössze *68 tagból* állott. Ma már épen kétszerakkora a taglétszáma. De nemcsak az építőmunkások között hat a kiázanódás. Egyebütt is a székesfehérvári munkások körében. Így például tegnap este már harmadszor gyűléseztek a nagyobb üzleteknek dolgozó *szabómunkások*, akik már épen torkig vannak a téglaszin lobogó alatt. Köztük volt a sz. demokrata szakszervezet penztárosa *Ráczkery* is. Az érdekelt szocialdemokraták, köztük több nagyhangu ugynevezett munkásvezér, befurakodtak ugyan s otrombaságikkal mindenáron lehetetlenné akarták volna tenni a *keresztényszocialis szervezkedést*, aknamunkájuk azonban hiábavalónak bizonyult. A szabók kiondották a *Keresztényszocialista Szabómunkások és Munkások Országos Szakszervezete* helyi csoportjának megalakítását és ügyvezetőnek *Ráczkery* Kalmant nyomban meg is választották.

A szabók tehát már megunták a dicsőséget a téglaszin lobogó táborában. Ki kívánkoznak belőle. Előre tehát az igazi világozás fátylijával. Szálljatok le gyöngyhálaszok, aranyosok a hárba, hogy kiemeljétek belőle az értékes lelkeket.

UJDONSÁGOK.

Székesfehérvár, nov. 6.

Szent Imre-ünnepély.

Kedves szubtilis ünneppéggel áldozott a magyar ifjuság védőszentjének mult vasárnap, e hó 4-én a ciszterci főgimnázium. Az ünnepély, mint már jeleztük, pontban fél 5 órakor vette kezdetét az intézetnek ekkorra már zsufolóság megtelt dísztermében, amely a maga strukturális szépségével, közönségének pompázó, szindus képevel, ügyes világitási effektusai mellett kellemes interieur mutatott. A változatos kép központját maga *Prohászka Ottokár* dr. megyéspüspök képezte, aki ezúttal először vett részt az intézetnek *nyitányos* ifjusági ünnepélyén. A társadalom kimagasító faktora, köztük előkelőrangú katonák s az urinók mellett a szülők sorában harmonikusán megfértek a kisemberek s a fejkendős asszonyok is.

A terem dobogója szinpadja alakult az ünnepi alkalomra teiszócs, csinos díszlettel. A Magyarok Nagyasszonyának, valamint Szent Imre hercegnek képe fehér lilomok s viruló rózsák közt helyezkedett el. Alattuk imazsanóly. A sok ötletes külsőség fokozta az ünnep fényét s a hangulat melegséget.

A választékos programot *Schulzenberger* Ede VIII. osztályu tanulónak *Prohászka* püspökhöz intézett szépcenzúrával üdvözlőbeszede kezdte meg, amely hangjának közvetlenségével hatott. *Szlávik* Géza és *Schmidt* Lajos IV. osztályu tanulók Szemlére Ferencnek Szent Imre herceg ünnepére írt költeményét szavalták. Alkalmi beszédet *Hinkler* Izidor VIII. osztályu tanuló tartott igen szép készülttséggel. Gudenus Ervin báró hatasos alkalmi versét *Mészáros* Otmár V. osztályu növendék adta elő. Lévy Gyulának, a Vigszínház volt tagjának esiszolt technikájával s tartalmi vonatkozásaival egyaránt kidomborodó poemáját „Fehér rózsza születése napja“ címen *Kriegler* Antal VIII. osztályu tanuló szavaltta, élénk kérészt váltva ki hallgatóságából. Kalocsay Alán emléktét elevenítette föl *Fabian* János VI. osztályu növendék szavalata a korán elhunyt pappoéta „Hazám ifjaihoz“ című lendületes ódájával.

Az ifjusági műsornak az eddigiekben részletezett hat számu egyéb kvalitásai mellett a szöveg

lokális jelentőségével keltett különös érdeklődést. A város légkörében nevelkedett szerzők ezekben az irodalmi alkotásaikban nagy gonddal érvényesítették a királykoronázó város gazdag történelmi multjának egy-egy megkapó részletét.

A műsor hetedik pontja nem volt helyi termék. Ifjusági pályamunka ez, *Vargha* Damján dr. főgimnáziumi tanárnak a *Zsúzlók* hasábjain immár két esztendővel ezelőtt kitűzött jutalomdíjára, amelyért országsszerte versenyzett az ifjuság. *Kajos* László főgimnáziumi tanulóé lett akkor a babér s a magas szintű ifjusági ünnepek most az ő finoman megkonstruált, az ifju lélen mely vallásosságával, hazafias páthosszával és élőmlő poézisával megirt „Magyarok Nagyasszonya“ című történelmi képe vonult el színi jelenetben a közönség előtt.

Szent István folajánlja magát Máriaának s kértére a nemzet geniúsza: előtte s Szent Imre herceg előtt végvezeleti a magyarok történetének nagy korszakait egy ezredéven keresztül. Szent László, Hunyadi János, Rákóczi s a többi történelmi egyéniség egymásután halad el a nézők előtt s nagy tettek küszöbén és a bánat óráiban mind ott férdel az imazsanólyon. A fiuk biztos tartással, nyugodt, érthető hanghordozással, festői ruhákban mozogtak a szinpadon. Az intézetnek *Harrack* József királyi tanácsos, polgármester ez alkalomra a Városi Színház ruhahatárát bocsátotta rendelkezésére. A hatasos jelenet élénkítette az ifjuság énekait is, mely a színpalak mögött finoman letompított akkordokkal szözte a kecses milőt. Az ifjusági dalárda *Kolb* Cyprán főgimnáziumi tanár biztos karvezetése mellett már *Kalocsay* Alán ódáját is betétel kísérete, a XV. századbeli magyar zarándokok énekével. A színi jelenet folyamán az *Ocsi harmat után* . . . , majd az *Asszonyunk Szent Anyánk* . . . esendült föl a színpalak mögül. Nagy ritmussal, lélekkelően.

Nem volt szam, amely elismerést ne érdemelt volna, ám ezt a színi jelenetet valamennyinél zajosabb taps kísérete. Sokaig élni fognak kedves intimitásai a jelenváltak s kivált a szülők lelkében. A szereplőkre természetesen felejtéhetetlen lesz fölleptük fénye s nyomában a babérok illatos esője.

Az ifjusági szereplés ezzel kimerült. Es jött a fiatal lelkek jóbarátja, *Prohászka* Ottokár dr. püspök.

— Nem zsenialitásra van szükségetek, mondotta az ifjaknak, a *geniusz* nem ezt jelenti. Amnyit, amennyit szorgalommal mindenesetre elszajthat a nehezebb fölfogású s a tudásból. Ugy van itt is, mint a meseben, ahol a kis ökörszem a sas szárnyára röpül, ha a csillagok felé akar szállni. *Gladius* kell nektek. Az akaraterőnek, a töretlen munkakedvnek s a küzdelem szeretetének karója. De ezt a kardot nem vérmezőkön kell villogtatni. Isten nemis! Azon eszmék szolgálatában, amelyeket a színtokra írtatok. Hogy kalapács legyen abból a kardból és ekevas, amelyel majd az egész hazai közélet porhanyó talaját föl-szanthassatok. Legyetek tiszták, mint mennyei pártfogótok volt, hogy erősek lehessetek. Halljuk egyre: „Magyar ifjuság!“ . . . Nem elég. *Ifju magyarság* kell nekünk. Ezt a gondolatot igyekezzetek tette váltani. Isten veletek!

Valahogy ebben az irányban mozgott a püspök beszéde. Hevenyészett vázlata volt a nagy gondolatoknak, amelyek a hirteleniü odavetett vonalakból oly szédületes méretekben bontakoztak ki azok előtt, akik szinte visszafójtott lélekzettel hallgatják minden alkalommal ennek a tökéletes léleknek csodálatos szímfonóját. A közönség derűs, gyönyörködő lélekkelaggd gyűrűzött ki sürű sorokban az intézet kapuján, az ünnepek maradó hatása alatt.

Az ünnep fárasztó előkészületének ismerői ezalatt elismeréssel ádoztak *Vargha* Damján dr. és *Kolb* Cyprán főgimnáziumi tanároknak, akik nemcsak a program értelmi szerzésében, de a vesződséges technikai kivétel körül is bőséges érdemet szereztek.

A főgimnáziumi ifjusagnak, amely ugyancsak munkálója volt a sikernek, a szép nap után, tegnap, Imre-napján iskolai szünete volt.

Püspök az iparostanonc-iskolában.

Ritka előkelő vendége volt mult vasárnap délelőtt a helybeli iparostanonc-iskolának. *Pro-*

hátszka Ottokár dr. megyéspüspök látogatta meg *Vízola* Alajos dr. püspöki szertartó kíséretében az iparostanoncokat hittani órájukon. *Pansch* Ráfael iparostanonc-iskolai igazgató kalauzolta a magas vendéget az iskola sötét, romlott levegőjű kazamataiban. A nem várt látogatás persze nagy örömet kellett a szegény inasgyerekek körében, kiket szeretetteljes szavakkal kérdeztetett sorsuk és tanulmányaik felől, majd atyai jóindulattal buzdított Isten félmére és hazájuk szeretetére a fősásztor.

Ez alkalommal említjük fel, hogy az iparostanonciskola növendékeinek hitoktatása a közeljövőben valószínűleg üdvös reformon megy keresztül. A helybeli ipartestület elüljárósága legközelebbi ülésén fog határozni az iskola vezetőségének határozata felett, melyben az a hittani órákat vasárnapról hétköznapra kéri áttetetni. Jelenleg ugyanis úgy áll a dolog, hogy az iparostanoncok három, rajzolóssal töltött óra után, szellemileg, testileg kifáradva, a fülledt, egészségtelen levegőben, a vasárnapnak másokat bódogító munkaszünet, szabadsága után sóvárogva hallgattak hetenként egy-egy órai hitoktatást. Hogy milyen eredménnyel, elképzelhető. Ezen az anomálián van hivatva segíteni az ipartestületi elüljáróság, mely az előlekekből ítélve előreláthatólag egyhangulag elfogadja az ipariskola tanítótestületének nagyon indokolt, nagyon humánus propozícióját.

— **(A kalocsai érsek utja.)** *Városvy* Gyula dr. kalocsai érsek ma hosszabb külföldi utra indult. A többek közt meglátogatja Lourdest, Lorettót és Rómát.

— **(Proházska püspök nevenapja.)** Csöndben, ünnepeltetés nélkül ülte meg nevenapját e hó 4-én, vasárnap *Proházska* Ottokár dr. székesfehérvári egyházmegye nagynevű püspöke. Azok, akik tudtak a kedves ünnepről, a püspöki udvar ivén fejezték ki aláírásukkal nagyrabecsültüket. Olyan csöndes volt ez a névnap is, mint a püspök *csüszmiséje* pár nappal ezelőtt, mindenszentek napján. Még azok közül is, akik résztvettek a nagymisén s hallották a szentbeszédet, alig tudta pár ember, hogy huszonötésszendeje, 1881-ben, november 1-én az örökvárosban mutatta be prinniciáját a pontifikáló püspök. Aldja meg a Gonviselés ezt a méltó apostoludot jutalmazó áldásával — igazán hazánknak javára — sokáig.

— **(Egyházmegyei hír.)** *Chay* Antal újonnan kinevezett váli plebános a megyéspüspök a parochiális eskü kivétel után javadalmába kánonilag beigtatta.

— **(A főispán a faluban.)** *Vátról* írják nekünk: *Széchenyi* Viktor gróf főispán e hó 3-án hivatalos látogatásra érkezett, *Szűts* Jenő Fejérvármegye alispánja és *Burchard-Béla* *Rezső* főispáni titkár kíséretében. A főispánt *Taruffis* Béla váli főszolgabíró kalauzolta. A délelőtt folyamán *Széchenyi* gróf főispán a római katolikus, valamint az evangélikus református népiskolát, majd a népnevelő intézmények oly kiváló képviselőjét, a szövetkezetet látogatta meg. Utóbb a tűzoltó szertárban hospitált. Később a templomot, s a temetőt nézte meg, amelynek mauzoleumában hosszasan időzött. Azután a község házára ment, ahol alaposan megvizsgálta a közigazgatás ügymenetét. Erdeklődött az óvoda iránt is, amelyct szintén megsejmelte. Innen a plebánushoz, a község birájához, valamint a községi jegyzőhöz ment látogatóba. Délben *Köhler* Albert a Dréher-uralom gazdasági főtisztje ebédet adott a főispán tiszteletére. Ebéd után a szolgabírói hivatal vizsgálata következett. *Széchenyi* gróf főispán megelégedéssel távozott *Vátról*, a társadalom minden rétegében kellemes emléket hagyva maga után.

— **(Rendi kormánytanács.)** A ciszterci-rend november 1-étől kezdődőleg három napon keresztül kormánytanácsot tartott Zircen. A tanácskozásban a rend négy tanintézetét — az egri, székesfehérvári, pécsi és bajai főgimnáziumot — igazgatójuk, valamint egy-egy rendházi kiküldött,

a lelkeskedő rendtársakat ugyancsak egy kiküldöttjük képviselte. A székesfehérvári rendházból *Zalai* Mihály házfőnök, főgimnáziumi igazgató, valamint *Reisz* Ottó főgimnáziumi tanár, rendi kormánytanácsos vettek részt a tanácskozásban, amely kiterjeszkedett a rendi belügyek egyetemére s így főként a vallásferköcsi életre, a nevelésre, lelképásztorkodásra, a gazdasági ügyekre, valamint általában az adminisztratív teendőkre. A november 4-én bezárult tanácskozás után az állomáshelyükre visszatérő szerzetesek közül többen utba ejtették a székesfehérvári rendházat. Közöttük *Fass* Bertalan dr. a pécsi főgimnázium igazgatója is, akit Székesfehérvár társadalmához annyi meleg szimpátia csatol.

— **(Kinevezés.)** *Kálmán* Lajos székesfehérvári járásbíró, ítélő táblabíróvá nevezett ki.

— **(Amerikai pap Székesfehérvárott.)** *Blatter* János Alajos csikagói német plebános, aki most egész Európát beutazza, magyarországi tartózkodása alatt közelebből Székesfehérvárra érkezett. Itt *Proházska* Ottokár dr. püspöknel tisztelet, aki Csikagóban létekor hazánál szállt meg. *Blatter* néhány óraig időzött a püspöki udvarban, ahol igen kedves fogadtatásban volt része. Kövél székesfehérvári tartózkodása után Budapestre utazott, ahol a központi papnevelő amerikai kispapjait látogatta meg. Erdemes a megemléstésre, hogy az amerikai pap európai utja jórészt motoros kerékpáron tette meg minden baj nélkül. Még Magyarországra is azon jött. Budapestről Székesfehérvárra is így indult, de Martonvásárnál katasztrófa érte a kerékpárt, úgy hogy aztán vonaton kellett *Blatter*nek utját folytatnia. Az amerikai plebános most Magyarországból Bukarestbe utazott, ahonnan Olaszországba megy át. Később innen majd Spanyolországba megy, mikor aztán ezt is beutazza, be is fejezi európai utját s vissza tér Amerikába. *Blatter* egyebeknél európai születési, bajor pap.

— **(Társasvacsora.)** A kereskedelmiiskola tanári kara e hó 3-án társasvacsorát rendezett *Pék* János új igazgató tiszteletére a Fekete Sas szállóban. A vacsorán számos megleghangu felköszöntőben nyert kifejezést a szerencsés választás öröme s az új igazgató személyéhez való ragaszkodás. Jelen voltak: *Csucs* István, *Geri* Jakab, *Hülner* Károly, *Jámbor* Zsigmond, *Kaltenecker* Marton, *Kaltenecker* Viktor dr., *Kelemen* Béla, *Kerekes* Lajos dr., *Korniss* Zoltán dr., *Kunós* Gyula, *Küthy* József dr., *Pataki* Armin dr., *Pék* János, *Schlammadinger* Jenő dr., *Schmidt* Rajmund, *Szabady* József dr., *Szepessy* Géza, *Varga* Mátyás, *Vértess* József és *Vértessy* Géza dr.

— **A villamosvilágítás.** Tegnap este ismét ránk borult az egyiptomi sötétség. Az utcákon szinte tapogatóztak az emberek, — hiszen a hold nem sziveskedik már a világítással a szobákban gyertyákat gyújtottak s az emberek szíveket kívántak a villamvilágításnak. A mint közvetlen értesítés folytán meggyőződünk, újabb világítási szerencsétlenség a vezetőség hibáján kívül történt. A tulhevitő eső ugyanis megrepéd s a kieséres ma délelben törtenhetett meg. A mint a telep igazgatósága bennünket értesít, az ilyen hibák ezentul nem fognak fölmerülni, sőt — mint azt a minap is sürgettük — a harmadik gépcsoportot, a melyre az üzem folytonos növekedése közben is szükség van a tavasz folyamán beállítják, a mi a részvénytársaságnak újabb 100 ezer koronájába fog kerülni.

— **(A Székesfehérvári Sakkozó Társaság)** e hó 3-án tartotta év. rendes közgyűlését, melyen a tisztkart egyhangulag választotta. Elnök: *Exner* Győző, alelnökök: *Kunós* Gyula és *Apt* Ödön, titkár: *Cseh* István, másodtitkár: *Szokoli* Dezső, pénztárnok: *Németh* István, ellenőr: *Falvay* Jenő dr., háznagy: *Friss* Adolf dr., választmány: *Berényi* István, *Falvay* István, *Huszár* Adolf dr., *Janikievits* Vazul, *Kács* Demeter, *Vadász* József és *Vermes* Lajos.

— **(Kanyaró.)** A gyermekvilág réme, a kanyaró, ismét felütötte fejét Székesfehérvárott. Különösen a *Vízváros* egyes utcáiban: a *Könyök*- és *Sarló*-utcákban terjedt. S mivel a *Vízváros* apró tanulói a belvárosi ipariskolában ideiglenesen elhelyezett osztályba járnak, *Hauranck* József

polgármester *Bierbauer* Viktor dr. tiszti főorvos előterjesztésére két hétre elrendelte az egy osztály bezárását. Szerencsére a betegség gyors és veszélytelen lefolyású lévén, súlyosabb esetektől egyelőre nincs okuk a szülőknek tartani.

— **(Beküldetett.)** A magyar királyi adóhivatal e hó 7. és 8-án költözködik át a Kossuth-utcán épült pénzügyi palotába. A jelzett két napon a pénzügyi kezelés szünetelni fog. Sem bevételezés, sem kifizetés ezen a két napon nem eszközölhető.

Dr. *Kaltenecker* Viktor ügyvéd tisztelettel tudatja, hogy ügyvédi irodáját november 1-én *Vörösmarty*-tér 6 sz. alá helyezte át.

— **Gilde** *Vendel* zenetanár november hó 1-ével Kossuth-utca 3. sz. a. zeneiskolát nyit, amelyben hegedűre, fagótóra és fuvalóra fog tanítani. A tanítványok a legszakszerűbb oktatásban részesülnek. A beiratkozás az iskolában már e hó 24-én megkezdődik.

— **Tüzálló (samotteval) betéttel kifalazott kütinő kályhák nagy választékban kaphatók** *Márkus* *Simon* özv. és fia cégnél. *Jókai*-utca 16.

FA-SZOBRASSZ. Mindennemű fa-szobrászati munkát — különféle stílusban — elvállalok. Képeket faragott antik-utánzáttal jutányos áron pontosan készítek. A közönség és az iparos urak támogatását kérem. *PETO* *IGNAC*, *Székesfehérvár*. *Vásár*-tér 12. szám.

Szigeti és Társa fényképészeti és festészeti műintézet Székesfehérvár, Kossuth-utca 9. sz. Nagyításokat bármely kis fénykép vagy természet után aquarell, platin, vagy olaj kivételben. Elsőrangú munkáért szavatol Szigeti és Társa.

Igazságszolgáltatás.

§ **Kasszatolvaj kocsis.** Rablásnak minősített lopás büntetéssel vádolva állott tegnap, a novemberi esküdszék első főtárgyalási napján bírái előtt *Potóczy* *József* 23 éves móri kocsis, aki falujában az ezévi augusztus 26-án *Vértess* *Miklós* szatócis boltjában, ahol akkor éppen senki sem volt, a kiszolgálóasztal fölött föllyította s belőle 20 korona készpénzt magához vett. — Eppen távozni akart az üzletből, amikor belépett *Vértess* anyja, aki tanuja volt annak, hogy *Potóczy* becsukta a pénzeszköket. Az öreg asszony kiabálására besietett az üzletbe a szomszédhelyiségben tartózkodó fia, aki birokra kelt a tolvajjal és nagynehezen visszavette tőle a pénzt. Dulakodásokban *Potóczy* könnyebb sérülést ejtett *Vértessen*.

Potóczy, aki lopásért már három ízben volt büntetve, teljes elismerésben volt, csak azt nem ismeri el, hogy a pénzt dulakodás közben vették volna el tőle. Azt állítja, hogy önként adta át *Vértess*nek, akit csak azután bántalmazott, mert az fojtogatni kezdte.

A bíróság a következőleg alakult meg: elnök: *Keczan* *Izidor*. Szavazóbírák: *Tömör* *József* és *Siposs* *Sándor*. Jegyző: *Szöke* *József* dr. A vádhatóságot *Hrabovszky* *Aurél* királyi ügyész, a védelmet *Arany* *Lajos* dr. ügyvéd képviselte.

Az esküdtek lopás büntetésében mondták ki bűnösnek a vádlottat, akit a bíróság a verdikt alapján egy évi börtönmre ítél, amelyből a vizsgálati fogság által két hónapot kitöltöttek vett. Az éhített megnyugodott, az ügyész semmiségi panaszt jelentett be.

§ **Gyilkos anya.** Az esküdszék ma a bűnös szerelem foglalkoztatta. *Blan* *Fáni* 18 éves maramarosszigeti zsidó lány gyilkossággal vádolva állott törvényen, mert Budapesten született, Rác-almason daykaságban levő négy és félhónapos gyermekét beútiális kegyetlenséggel marótluggal megölte. Az esküdt bíróság felmentette a leányt.

Felétlős szerkesztő: Dr. HELVEY LAJOS.